

5.1.2 การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ในจังหวัดนครราชสีมาขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้พิจารณาถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ในจังหวัดนครราชสีมา อันได้แก่ สำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 นครราชสีมา หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา และกรมศิลปากรสถาปนิกอีสาน ซึ่งแต่ละองค์กรมีบทบาทและการดำเนินงานที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาไม่ได้เน้นศึกษารายละเอียดของการปฏิบัติงาน แต่เน้นไปที่ปัญหาหรืออุปสรรคของการดำเนินงานเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแก้ไขผ่านบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมาในส่วนตัวไป ดังนั้นในการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละประเด็นจึงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ภาพรวมการดำเนินงาน และ ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน โดยในการนำเสนอจะนำเสนอแยกไปแต่ละองค์กร

5.1.2.1 สำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา

1) ภาพรวมการดำเนินงาน

ภาพรวมของการดำเนินงานของสำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา นั้นต้องดูแลพื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หรืออีสานใต้ทั้งหมด 4 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งโบราณสถานและประวัติศาสตร์จำนวนมาก การดำเนินงานจะอยู่ภายใต้แผนงานที่ได้จัดทำไว้ ทั้งในส่วนของงานวิจัย และการจัดการโบราณสถาน รวมถึงงานในการส่งเสริมและให้ความรู้กับหน่วยงานในภาครัฐอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลโบราณสถานควบคู่ไปด้วยกัน

ในส่วนของการจัดการโบราณสถาน สำนักงานฯได้ดำเนินการอนุรักษ์โดยอาศัยเกณฑ์ของความจำเป็นเร่งด่วนของโบราณสถานแต่ละแห่งเป็นสำคัญ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากร อายุหรือยุคสมัยเป็นปัจจัยรองลงมา หากแม้โบราณสถานที่มีอายุน้อยกว่า แต่มีความชำรุดทรุดโทรมเสียหายมาก หากไม่ทำการบูรณะก็จะเสียหายมากไปกว่านี้ ก็จำเป็นที่จะต้องดำเนินการก่อนโบราณสถานที่มีอายุเก่าแก่กว่าแต่อยู่ในสภาพที่ยังมั่นคงแข็งแรง เมื่อมีการแจ้งหรือร้องเรียนจากประชาชนเข้ามา สำนักงานจะเข้าไปตรวจสอบ หากโบราณสถานมีความชำรุดเสียหายหรือประเมินโครงสร้างของโบราณสถานว่ามีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอ หากเป็นไปได้ก็จะทำการเสริมโครงสร้างหรือทำค้ำยันไว้ก่อน จากนั้นจะทำการเขียนโครงการจัดทำแผนบูรณะโบราณสถานนั้นๆต่อไป

2) ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบในการดำเนินงานของสำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ เนื่องจากมีการปรับลดงบประมาณทั้งในส่วนของงบประมาณในการจัดการโบราณสถาน รวมทั้งงบประมาณในการวิจัยแหล่งโบราณสถาน

(2) ปัญหาการทำงานจัดการโบราณสถานในพื้นที่ การต่อสู้กับอิทธิพลในท้องถิ่นที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากการดำเนินงาน โดยการเรียกเก็บเงินกินเปล่าจากผู้รับเหมา ทำให้ผู้รับเหมาต้องรับภาระ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบูรณะโบราณสถาน

(3) ปัญหาเรื่องการถือครองที่ดินของชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกับโบราณสถาน

(4) ปัญหาการใช้ผลงานของกรมศิลปากรในการหาเสียงของนักการเมืองในพื้นที่ ทำให้การทำงานในคราวต่อไปเป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจาก จะถูกขัดขวางจากกลุ่มนักการเมืองและประชาชนฝ่ายตรงข้าม

(5) ปัญหาการทำลายโบราณสถานโดยหน่วยงานราชการที่ทำงานโดยปราศจากความรู้ เมื่อเกิดการทำลายแล้วจึงมีการแจ้งให้ทางสำนักศิลปากรทราบในภายหลัง ซึ่งเกิดความเสียหายไปแล้ว

5.1.2.2 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 นครราชสีมา

1) ภาพรวมการดำเนินงาน

ภาพรวมของการดำเนินงานของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 นครราชสีมา นั้น เนื่องจากสำนักงานทำงานภายใต้นโยบายของกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความชำนาญงานจึงอยู่ในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก สำหรับในส่วน of สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมนั้น ได้ดำเนินงานโดยจัดทำแผนตามแนวทางของแผนในระดับชาติ โดยกำหนดเกณฑ์ต่างๆ ขึ้นใหม่ตามความเหมาะสม และเน้นไปที่การดูแลสภาพแวดล้อมของโบราณสถานเป็นหลัก สำหรับงานสถาปัตยกรรมในชุมชนนั้น การดูแลไม่ได้ครอบคลุมถึง

2) ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน

ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานก็คือ เนื่องจากงานด้านสิ่งแวดล้อมทั่วไปไม่ว่าจะเป็นเรื่อง น้ำ อากาศ มลภาวะต่างๆ นั้น ก็เป็นภาระที่หนักหนาอยู่แล้ว ฉะนั้นในส่วนของการดูแลสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจึงเป็นเรื่องที่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เนื่องจากมีหน่วยงานอื่น เช่น สำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา ดูแลเป็นหลักอยู่แล้ว นอกเสียจากว่าจะมีประเด็นที่เป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนและเป็นปัญหาใหญ่ ทางสำนักงานจึงจะเข้าไปมีบทบาท

อีกประเด็นก็คือ ทางสำนักงานไม่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรง การทำงานจึงเป็นไปในลักษณะการประสานงาน หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีความชำนาญ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปจัดการดูแล

5.1.2.3 หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

1) ภาพรวมการดำเนินงาน

ภาพรวมของการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา เดิมทีบทบาทที่กำหนดไว้ั้นเป็นไปในลักษณะของการสนับสนุนการทำงานขององค์กรหลัก แต่หน่วยอนุรักษ์ฯได้ปรับตัวให้ทำงานในเชิงรุกมากขึ้น แต่เนื่องจากข้อจำกัดในหลายๆด้านทำให้ปัจจุบันยังไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

การดำเนินงานเน้นไปที่การสำรวจแหล่งศิลปกรรมใหม่ๆ และเมื่อพบแหล่งศิลปกรรมที่มีความน่าสนใจหรือมีความสำคัญ จึงเข้าไปศึกษารายละเอียดอย่างเจาะลึก เพื่อทำเป็นรายงานเสนอให้ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่ในการอนุรักษ์ต่อไป

2) ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบในการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการทำงาน เนื่องจากการทำงานด้านการอนุรักษ์นั้นเป็นงานที่ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทน และเป็นภาระงานที่เพิ่มเติมมาจากภาระหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบ คือ การสอนหนังสือ จึงทำให้ขาดแนวร่วมในการทำงาน

(2) ปัญหาการขาดการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการที่เพียงพอ เพื่อขับเคลื่อนโครงการต่างๆให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ทำให้หลายๆโครงการที่มีความน่าสนใจหรือมีความจำเป็นต้องทำอย่างเร่งด่วนไม่สามารถดำเนินการได้เพราะขาดงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากการทำงานทุกอย่างย่อมมีค่าใช้จ่าย

(3) ปัญหาการขาดความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนของ การสนับสนุนองค์ความรู้ และสนับสนุนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาร่วมดำเนินการ

5.1.2.4 กรรมการสถาปนิกอีสาน

1) ภาพรวมการดำเนินงาน

ภาพรวมของการดำเนินงานของกรรมการสถาปนิกอีสาน ด้านการอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมนั้น ได้มีการดำเนินงานมาโดยตลอด แต่เนื่องจากกรรมการฯ จะมีการระในการทำงาน ทำให้เมื่อเปลี่ยนคณะบริหารและคณะทำงานไปสู่คณะใหม่ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องริเริ่มโครงการต่างๆใหม่ ตามความเหมาะสมและความถนัดและความเชี่ยวชาญของคณะทำงานชุดใหม่

ลักษณะการดำเนินงานของคณะทำงานของกรรมการสถาปนิกอีสานชุดปัจจุบันด้านการอนุรักษ์นั้น ได้มีความพยายามที่จะทำการรวบรวมผลงานสถาปัตยกรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความน่าสนใจในเรื่องของการออกแบบ หรือในแง่ของอาคารที่มีคุณค่าสมควรได้รับการอนุรักษ์ หลังจากนั้นจึงนำผลงานที่มีความน่าสนใจ

เหล่านั้นออกเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงคุณค่า เพื่อสร้างกระแสการอนุรักษ์ให้เกิดขึ้นกับสังคมในวงกว้างมากกว่าแค่ในแวดวงของนักออกแบบหรือสถาปนิกที่เห็นคุณค่าเท่านั้น หลังจากนั้นกลไกทางสังคมก็จะขับเคลื่อนให้ให้มีการอนุรักษ์อาคารเหล่านั้นโดยอัตโนมัติ

2) ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบในการดำเนินงานของกรมการสถาปนาปณิกอีสานในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุน ซึ่งแยกออกเป็นสองส่วนคือ หนึ่งงบประมาณในการสำรวจงานสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า รวมถึงงบประมาณในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีอยู่นั้นได้ออกสู่สาธารณชนในวงกว้าง และสอง คือ เมื่อพบอาคารที่มีคุณค่าสมควรได้รับการอนุรักษ์แล้ว ขาดงบประมาณในการเข้าไปอนุรักษ์อาคารดังกล่าว

(2) ปัญหาการขาดบุคลากรในการทำงาน เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการสถาปนาปณิกอีสานนั้น มีพื้นที่ขนาดใหญ่ และงานสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่ากระจายตัวอยู่ตามจุดต่างๆ มากมาย ในหลายจังหวัดไม่มีสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนด้านสถาปัตยกรรม ทำให้ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมช่วยรวบรวมข้อมูลดังกล่าว และเมื่อเวลาผ่านไป ก็มีอาคารที่มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

5.1.3 บทบาทด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา นับเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เปิดทำการเรียนการสอนด้านสถาปัตยกรรมในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา นับเป็นเวลา 50 ปีแล้วที่คณะได้ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถออกไปรับใช้สังคมอยู่ในหน่วยงานต่างๆ จากบทบาทเดิมที่เคยผลิตนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเท่านั้น และสังกัดกรมอาชีวศึกษา จนกระทั่งปัจจุบันได้ยกระดับเป็นมหาวิทยาลัย จัดการเรียนการสอนจนถึงระดับอุดมศึกษา บทบาทเดิมที่เคยมีเพียงการผลิตบุคลากรในสายวิชาชีพสถาปัตยกรรม ได้เพิ่มเติมตามภาระหน้าที่ หนึ่งในบทบาทที่ได้ประกาศไว้เป็นภารกิจหลักของคณะคือ ส่งเสริมการอนุรักษ์วิถีชีวิต ชุมชน กลุ่มอาคาร อาคารมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และรักษาสีงแวดล้อม

การสำรวจภาคสนามนี้พิจารณาบทบาทด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา ใน 3 ประเด็น คือ การมีบทบาทในการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม การสนับสนุนการจัดการเรียน

การสอนด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม

5.1.3.1 การมีบทบาทในการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม

ในอดีตที่ผ่านมา 50 ปี ที่คณะได้เปิดทำการเรียนการสอนในด้านสถาปัตยกรรม นั้น นับเป็นระยะเวลาที่นานทีเดียว แต่ขณะเดียวกันบทบาทของคณะสถาปัตยกรรมในด้านการอนุรักษ์กลับไม่มีความชัดเจนเท่าไรนัก แม้จะเป็นที่รู้จักกันดีในแวดวงวิชาชีพถึงคุณภาพของนักศึกษาที่จบการศึกษาจากที่นี่ว่ามีทักษะความรู้ความสามารถมาก แต่สำหรับแวดวงอื่นๆ ของสังคมภายในจังหวัดนครราชสีมาเอง กลับไม่เป็นที่รู้จักมากนัก การเข้าไปทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของบุคลากรในคณะฯ แม้หลายครั้งจะเข้าไปในฐานะตัวแทนของคณะ แต่กลับกลายเป็นว่าผู้ที่ร่วมทำงานจะจดจำและประทับใจในฐานะของบุคคล ไม่เป็นการจดจำว่าเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นผลงานของคณะ ในการทำงานครั้งต่อไปจึงมักมีระบุเป็นตัวบุคคลในการร่วมงาน การมอบหมายงานให้คณะสถาปัตยกรรมรับผิดชอบโดยตรงโดยการเข้าไปทำงานเป็นหมู่คณะ หรือสามารถเป็นตัวแทนกันได้โครงการเดียวกันจึงไม่ค่อยปรากฏ จึงเป็นที่น่าพิจารณาว่าการเข้าไปร่วมทำงานของบุคลากรในคณะฯ นั้น มีการแสดงบทบาทในฐานะตัวแทนขององค์กรมากน้อยเพียงใด

สำหรับบทบาทในการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมโดยตรงนั้น ปัจจุบันไม่มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ส่วนที่นับว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องคือการทำการศึกษาวิจัยของบุคลากรในคณะสถาปัตยกรรม ในส่วนของการศึกษารูปแบบของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น รวมถึงสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา แต่ไม่มีการลงไปดำเนินงานด้านการอนุรักษ์เนื่องจากมีข้อจำกัดในหลายๆ ส่วน

ความเป็นไปได้ที่มีการดำเนินงานดังกล่าวคือ จำเป็นต้องมีหน่วยงานหลัก หรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น จังหวัด หรือเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มโครงการและจัดหางบประมาณในการสนับสนุน คณะซึ่งมีความพร้อมในเรื่องขององค์ความรู้และบุคลากรจึงจะสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ แม้ที่ผ่านมาบุคลากรในคณะสถาปัตยกรรมจะเคยมีการเข้าไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ในการเสนอโครงการหรือให้ข้อคิดเห็นต่างๆ แต่ก็ยังไม่มีโครงการเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ

ในส่วนของการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเอง ที่ผ่านมาไม่มีการให้ความสนใจมากนัก แม้จะมีบุคลากรในคณะฯ ส่วนหนึ่งที่เห็นความสำคัญ สาเหตุส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากอาคารดังกล่าวยังมีอายุไม่มาก แม้จะมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีความน่าสนใจหรือโดดเด่นก็ตาม รวมถึงงบประมาณในการดูแลรักษาอาคารในมหาวิทยาลัยที่มีจำกัดทำให้การดำเนินงานไม่ครอบคลุมถึงอาคารดังกล่าว เพราะต้องนำไปใช้กับส่วนอื่นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนกว่าในเรื่องของการจัดการศึกษา อีกทั้งผู้บริหารที่ขาดวิสัยทัศน์ในด้านการอนุรักษ์อาคารเก่าของสถาบัน ทำให้มีอาคารหลายๆ หลังถูกรื้อถอนทำลายหรือปล่อยให้ชำรุด

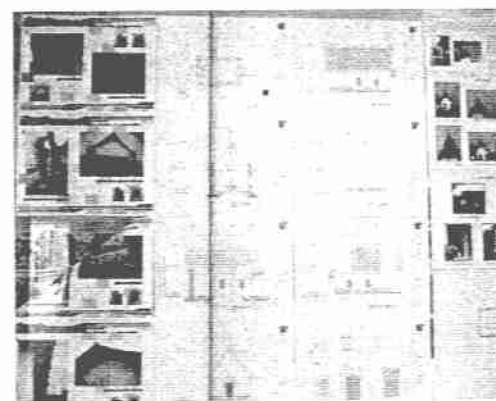
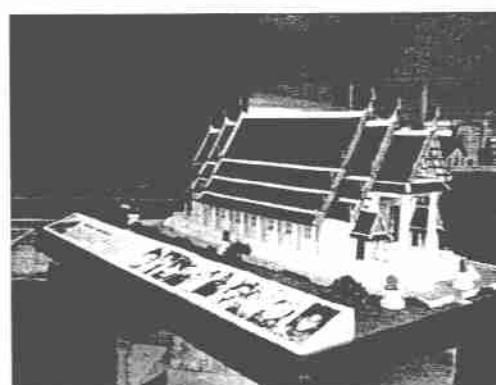
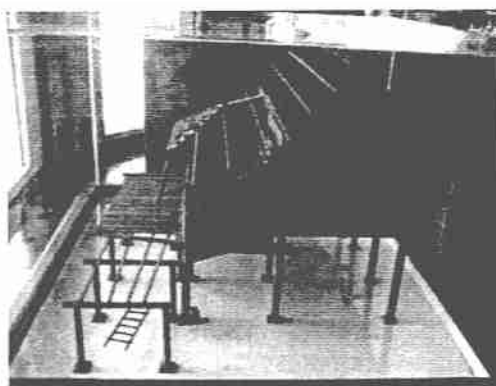
เสียหายจนเป็นที่น่าเสียดาย ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในการสำรวจภาคสนามถึงสภาพปัจจุบันของอาคารเก่าที่มีคุณค่าในสถานศึกษา อาคารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

ปัจจุบันบุคลากรบางส่วนของคุณะฯ ได้เริ่มจัดทำโครงการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อบรรจุในแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 15 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมตามหลักสากล เพื่อสร้างกระบวนการทางวิชาการด้านการอนุรักษ์ฯ รวมไปถึงการได้สร้างองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นที่ดี ที่มีการให้ความสำคัญกับงานสถาปัตยกรรมที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับมหาวิทยาลัย และคณะสถาปัตยกรรม มาอย่างยาวนาน

5.1.3.2 การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ได้จัดการเรียนการสอนทางด้านสถาปัตยกรรม และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างการจัดการผังเมือง ในหลักสูตรการเรียนการสอนได้สอดแทรกวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมไว้หลายรายวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม 1 (History of Architecture 1) วิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม 2 (History of Architecture 2) วิชาสถาปัตยกรรมไทย 1 (Thai Architecture 1) วิชาสถาปัตยกรรมไทย 2 (Thai Architecture 2) วิชาสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น (Thai Vernacular Architecture) วิชาการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชน (Urban and Architectural Conservation) วิชาการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการใช้สอยอาคาร (Building Renovation) และวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย (Foundations of Thai Civilization) ซึ่งมีทั้งรายวิชาที่บังคับให้นักศึกษาตามหลักสูตร และรายวิชาที่นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาได้ ซึ่งรายวิชาเหล่านี้มีทั้งรายวิชาที่มีเนื้อหาโดยตรงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นการปูพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่างๆ

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบว่าอาจารย์ที่สอนในรายวิชาอื่นๆ เช่น วิชาเขียนแบบสถาปัตยกรรม และวิชาออกแบบสถาปัตยกรรม ยังสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ผ่านวิธีการสอนต่างๆ เช่น การมอบหมายงานให้นักศึกษาทำในวิชาเขียนแบบ โดยการรังวัด ถอดแบบ การทำหุ่นจำลอง และเขียนแบบอาคารที่มีคุณค่า เช่น โบสถ์ วิหาร เป็นต้น หรือการมอบหมายให้นักศึกษาทำการออกแบบอาคารโดยใช้รูปแบบหรือแนวความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ โดยที่อาจารย์ได้บรรยายในรายละเอียดและให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีกด้วย

ภาพที่ 5.60 ผลงานของนักศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำในการศึกษารายวิชาต่างๆ

5.1.3.3 การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยเฉพาะงานสถาปัตยกรรมนั้น โดยปกติแล้วความสามารถของนักศึกษาในการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นมีหลายระดับตาม ระดับความรู้ความสามารถของนักศึกษาและทักษะที่เคยฝึกฝนมา แต่เนื่องจากขาดช่องทางในการให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง ทำให้บทบาทและการมีส่วน

ร่วมของนักศึกษายังมีไม่มากนัก อีกทั้งไม่สามารถประเมินศักยภาพของนักศึกษาได้ว่ามีมากเท่าใด เพราะไม่มีสนามให้นักศึกษาได้ทดสอบโดยตรง

แต่ถึงกระนั้น อาจารย์บางส่วนก็ได้ผลักดันให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางด้านวัฒนธรรมกับสังคมผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การให้นักศึกษาจัดทำเทียนพรรษาเพื่อทำกิจกรรมในวันเข้าพรรษา แม้จะเป็นกิจกรรมเล็กๆ แต่ก็สามารถปลูกฝังให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกับสังคมได้ในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ผู้ศึกษาพบว่า บรรยากาศของการทำกิจกรรมของนักศึกษานั้นอาจมีปัจจัยมาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ภาระด้านการศึกษาเล่าเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการศึกษาในสาขาวิชานี้มีงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวิชาค่อนข้างมาก โอกาสในการที่จะสละเวลาออกมาทำกิจกรรมจึงมีน้อยตามไปด้วย

2) การที่ไม่มีชมรมอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรม ในคณะฯ ทำให้นักศึกษาไม่มีที่สำหรับรวมตัวของกลุ่มคนที่ชื่นชอบงานในรูปแบบอนุรักษ์นิยม หรือมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ เมื่อไม่มีการรวมตัว ก็ไม่เกิดพลัง กิจกรรมต่างๆ จึงไม่เกิดขึ้น

3) อาจารย์ในคณะฯที่มีความสนใจและทำงานในด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมมีน้อย และการทำงานในส่วนนี้ไม่มีความโดดเด่นเท่ากับการเป็นนักออกแบบสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่น มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมักได้รับการกล่าวถึง รวมไปถึงการขาดการเชิดชูสถาปนิกหรือบุคลากรที่ทำงานในด้านนี้ ทำให้ไม่เกิดการสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาที่อยากจะเจริญรอยตามผู้ที่ทำงานในด้านการอนุรักษ์

4) การจัดกิจกรรมบรรยายทางวิชาการด้านการอนุรักษ์ และการเผยแพร่ข่าวสารด้านดังกล่าวภายในคณะฯยังมีน้อย ซึ่งนอกจากการบรรยายในชั่วโมงเรียนสำหรับรายวิชาที่มีความเกี่ยวข้องแล้ว การเข้าถึงข้อมูลในด้านนี้ผ่านสื่อของทางคณะฯแทบไม่มี นักศึกษาที่มีความสนใจจะต้องเสาะหาองค์ความรู้ดังกล่าวตามสื่อต่างๆเอง ซึ่งถ้าไม่รู้ช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลก็เป็นไปได้ยาก การเกิดกิจกรรมจึงมีน้อยตามไปด้วย

5) ทัศนคติของนักศึกษาในด้านการอนุรักษ์ รวมไปถึงความชื่นชอบในรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกัน อาจมีผลถึงแรงจูงใจในการทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ นักศึกษาที่ชื่นชอบรูปแบบอาคารที่มีความทันสมัย ไม่สนใจหรือชื่นชอบรูปแบบอาคารในลักษณะที่เป็นอนุรักษ์นิยม ก็อาจมีแรงจูงใจน้อยกว่านักศึกษาที่มีความชื่นชอบอาคารในรูปแบบอนุรักษ์นิยม

5.2 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีการเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และบทบาทปัจจุบันรวมถึงความคิดเห็นจากบุคลากรภายในคณะฯ เกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม รวมถึงเพื่อให้ทราบถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จากองค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการศึกษา แล้วจึงไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในภาคสนาม ซึ่งกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 นครราชสีมา หัวหน้าหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ตัวแทนของกรมการสถาปนิกรีสาน สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และบุคลากรในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา รวมทั้งพระภิกษุสงฆ์ ช่างพื้นบ้าน ประชาชน รวมทั้งสิ้น 22 ท่าน ใช้ระยะเวลาการสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2550

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ส่วนด้วยกัน ส่วนที่ 1 เป็นการเสนอให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนที่ 4 เป็นการเสนอให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการจัดการศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ส่วนที่ 5 เป็นความคิดเห็นจากภายในคณะสถาปัตยกรรมที่มีต่อการจัดการศึกษา และการมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และส่วนที่ 6 เป็นบทสรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

5.2.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ขององค์กรที่เกี่ยวข้องนั้น จะแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วนคือ สภาพการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และ สภาพปัญหาในการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

3) หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัด นครราชสีมา

(1) ปัญหาจากการขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และทำกิจกรรมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ จะต้องหาผู้สนับสนุนจากภายนอก

(2) ปัญหาการขาดบุคลากรในการทำงาน เนื่องจากงานการอนุรักษ์เป็นงานที่ไม่มีงบประมาณอุดหนุน การทำงานต้องอุทิศตนในลักษณะของอาสาสมัคร จึงไม่มีบุคลากรที่เพียงพอในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(3) หน่วยอนุรักษ์ฯ มีหน้าที่เพียงเป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์ ดูแล และพิทักษ์รักษาศิลปกรรมในท้องถิ่น แต่ไม่ใช่หน่วยงานทางราชการโดยตรง ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ตามกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่

(4) การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการบริหารงานในสำนักศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งหน่วยอนุรักษ์ฯเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักงานนี้ มีการเปลี่ยนผู้บริหารตามวาระ เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหาร ก็มีการเปลี่ยนนโยบายและเปลี่ยนคณะทำงาน ทำให้การทำงานไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(5) การไม่ประสานงานกันขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(6) คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมของจังหวัด ไม่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

4) กรรมการสภาปณิกอีสาน สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

(1) ปัญหาการขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

(2) ปัญหาการขาดบุคลากรในการทำงาน

(3) ปัญหาความร่วมมือของสถาปนิกและนักวิชาการในจังหวัดต่างๆ

โดยสรุปแล้วสำหรับในส่วนของสภาพปัญหาในการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานมีความคล้ายคลึงกัน นั่นคือปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินงาน รวมไปถึงการขาดบุคลากรที่พอเพียงในการดำเนินงาน และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาการร่วมมือและประสานงานกันระหว่างองค์กรต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง

5.2.2 ข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของจังหวัดนครราชสีมา นั้น องค์กรต่างๆ ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และข้อเสนอแนะสำหรับคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.2.1 ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

1) ควรปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตั้งแต่ในระดับเยาวชน โดยการสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาต่างๆ รวมทั้งการสร้างกิจกรรมให้เยาวชนมีความใกล้ชิดกับแหล่งศิลปกรรมให้มากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นของตน

3) ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยการให้ความรู้ เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ผลดีของการอนุรักษ์ ของแหล่งศิลปกรรมต่างๆ ให้กับประชาชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความหวงแหนสมบัติทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ในส่วนต่างๆ

4) ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น มีการตั้งชมรม สมาคม กลุ่ม และอาสาสมัครขึ้นในท้องถิ่น เพื่อเป็นพลังสนับสนุนในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ของภาคประชาชน และเป็นพลังในการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์ต่างๆ

5) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้มากขึ้น

6) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากทางภาครัฐ และองค์กรเอกชน รวมถึงการสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน และให้ความรู้กับประชาชน

7) การอนุรักษ์และการพัฒนาแหล่งศิลปกรรม ควรดำเนินการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่นเป็นหลัก ไม่ใช่เพื่อให้คนภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวมากกว่า

8) สถาบันการศึกษาควรเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากยิ่งขึ้น

9) ทุกภาคส่วนควรให้ความร่วมมือในการทำงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

5.2.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

1) ควรจัดการศึกษาให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการออกแบบอาคาร ให้มีความสวยงาม และเข้ากับสภาพแวดล้อม

2) ในการจัดการศึกษาควรมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมเข้าไปในบทเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ให้กับนักศึกษา

3) คณะสถาปัตยกรรม ควรเข้ามาทำงานในด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมนานแล้ว เพราะในจังหวัดนครราชสีมา มีงานสถาปัตยกรรมที่มีความน่าสนใจ และควรได้รับการอนุรักษ์อยู่หลายแห่ง

4) คณะสถาปัตยกรรมควรมีการทำวิจัย เก็บข้อมูลงานสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ภายในจังหวัดนครราชสีมาเอาไว้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการอนุรักษ์ต่อไป เมื่ออาคารต่าง ๆ มีอายุถึงเกณฑ์หรือมีงบประมาณในการอนุรักษ์ จะได้มีข้อมูลในการดำเนินการได้ทันที

5) คณะสถาปัตยกรรม ควรมีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ เผยแพร่ความรู้ในด้านการอนุรักษ์ให้กับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ประวัติความเป็นมา และคุณค่าของงานสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าของงานสถาปัตยกรรมเหล่านั้น

6) คณะสถาปัตยกรรมควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานการอนุรักษ์ โดยเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการทำงานตามศักยภาพของคณะสถาปัตยกรรม เช่น การทำโครงการอนุรักษ์ร่วมกัน โดยที่คณะสถาปัตยกรรม มีหน้าที่ในการศึกษาวิจัยรูปแบบอาคาร และเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยที่สำนักศิลปากรเป็นผู้จัดทำแบบรายการ และดำเนินการอนุรักษ์ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดหางบประมาณ เป็นต้น

7) คณะสถาปัตยกรรมควรแสดงความประสงค์ในการเข้ามาทำงานด้านการอนุรักษ์ให้ชัดเจน รวมถึงขอบเขตความสามารถและศักยภาพในการทำงานให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับทราบ

8) ควรมีการสร้างบุคลากรทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมร่วมกับทางสำนักศิลปากร เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านการอนุรักษ์มากยิ่งขึ้น

9) ควรมีการส่งนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามาศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติงาน การทำกิจกรรม และการทำโครงการอนุรักษ์ร่วมกับทางสำนักศิลปากร เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และเป็นการกระชับความสัมพันธ์

10) คณะสถาปัตยกรรมควรส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานอนุรักษ์ในส่วนต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาตั้งแต่อยู่ในสถานศึกษา เมื่อจบการศึกษาออกไป จะได้เป็นผู้ที่สามารถทำงานบนพื้นฐานของความเข้าใจในการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง

5.2.3 การพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน นครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์พระภิกษุสงฆ์ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับงานช่างก่อสร้าง ช่างฝีมือทางศิลปะ รวมถึงการศึกษาจากประชาชนที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการผลิตวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารในอดีต สรุปได้ดังนี้

การศึกษาพบว่าปัจจุบันยังมีพระสงฆ์ที่มีความรู้ความชำนาญในทางช่างฝีมืออยู่บ้าง แต่เหลือไม่มากแล้ว ความสนใจของพระสงฆ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์งานศิลปกรรมและงานสถาปัตยกรรมนั้น แบ่งออกได้สองประเภท คือ พระสงฆ์ที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านช่าง แต่มีความตระหนักและเห็นคุณค่าของงานศิลปกรรมและงานสถาปัตยกรรม พระสงฆ์รูปหนึ่งได้ทำการอนุรักษ์ศิลปกรรมและงานสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ภายในวัด เนื่องจากเป็นวัดที่เก่าแก่และมีงานศิลปกรรมที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้สะสมศิลปวัตถุและอุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันของของประชาชนชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม นำมาเก็บรักษาไว้เพื่อให้พระลูกวัดได้เห็นและซาบซึ้งถึงคุณค่าของศิลปกรรมเหล่านั้น รวมถึงประชาชนทั่วไปที่เข้ามาทำบุญและผ่านไปผ่านมาสามารถมาชมได้ ปัจจุบันท่านอยากให้มีสถานที่จัดแสดงศิลปวัตถุเหล่านี้ เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปได้มีโอกาสได้ชื่นชม เนื่องจากท่านไม่ได้มีความรู้ที่จะถ่ายทอดให้ใครได้ ท่านจึงอยากให้ศิลปวัตถุเหล่านี้ได้ถ่ายทอดความงามให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยตัวของมันเอง

อีกประเภทคือ พระสงฆ์ที่มีความรู้ทักษะในทางช่าง การออกแบบและก่อสร้างอาคารทางศาสนา พระสงฆ์รูปหนึ่งเล่าว่า วิชาความรู้ต่างๆ ที่มึนนั้นได้รับการถ่ายทอดจากพระสงฆ์ที่เป็นอาจารย์ ด้วยการฝึกปฏิบัติงานจริงจนเกิดความชำนาญ รวมถึงได้ศึกษาจากตำราสกุลช่างโบราณต่างๆ ปัจจุบันนี้ได้ทำการถ่ายทอดภูมิความรู้เหล่านั้นสู่พระธรรมทูตที่จะออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังประเทศต่างๆ ให้มีความรู้เรื่องงานช่างและศิลปะแบบไทย เพื่อที่ได้จะสามารถควบคุมการก่อสร้าง รวมถึงการออกแบบอาคารต่างๆ ได้ เพราะนอกจากเผยแผ่พระพุทธศาสนาแล้ว พระสงฆ์ไทยควรช่วยเผยแผ่ศิลปะแบบไทยด้วย ท่านกล่าวว่า หากสถาบันทางการศึกษาต้องการให้สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาโดยเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์ศิลปะแบบไทยให้มาก เพื่อเป็นการปลูกฝังให้กับนักเรียนนักศึกษาได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของศิลปะไทย หากต้องการให้ท่านช่วยสนับสนุนด้านองค์ความรู้ที่ท่านมี ท่านเองก็ยินดี

นอกจากนี้พระสงฆ์ยังได้เล่าถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญาในสมัยก่อนว่า การศึกษาเล่าเรียนและการถ่ายทอดความรู้ทางด้านงานช่างของพระสงฆ์ในสมัยก่อนนั้น เป็นการเรียนรู้กันในวัด ซึ่งก็รวมไปถึงศิลปะวิทยาการทุกแขนงวิชาที่ถ่ายทอดกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเขียนขั้นพื้นฐาน พระธรรมคำสอน ศิลปะการป้องกันตัว วิชาอาคมต่างๆ โดยผู้ปกครองในสมัยก่อนจะ

ฝากบุตรหลานของตนให้เข้ามาศึกษาวิชาความรู้จากพระสงฆ์ที่มีความรู้ มีทั้งเข้ามาบวชเพื่อศึกษา และเข้ามาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ รวมไปถึงความรู้เรื่องงานช่างและศิลปะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการก่อสร้างด้วย ผู้ถ่ายทอดคือพระผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความชำนาญในงานช่างเหล่านั้น โดยการถ่ายทอดนั้นได้ให้กับทั้งพระสงฆ์ด้วยกันและศิษย์วัดที่เป็นฆราวาส โอกาสที่จะมีการถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆ นั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการก่อสร้าง หรือซ่อมแซมอาคารต่างๆ ภายในวัด โดยการก่อสร้างอาคารหลังหนึ่งๆ ไม่ว่าจะ เป็นโบสถ์ วิหาร หรือศาลาการเปรียญนั้น ทุกขั้นตอนของการก่อสร้างก็อาศัยภูมิความรู้และทักษะและแรงงานของพระสงฆ์ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ ไปจนถึงการทำส่วนตกแต่งและรายละเอียดต่างๆ ทั้งนี้พระสงฆ์ที่ทำการออกแบบนั้น ได้นำภูมิความรู้จากการศึกษาคิดความเชื่อตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงขนบประเพณีในการก่อสร้างต่างๆ ของท้องถิ่นนั้นๆ มาใช้ในการออกแบบ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น ส่งผลให้รูปแบบสถาปัตยกรรมและลวดลายประกอบอาคารมีความแตกต่างกับท้องถิ่นอื่นๆ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละที่ ในแต่ละขั้นตอนของการก่อสร้าง ได้อาศัยแรงงานสงฆ์และฆราวาสตามความถนัดของแต่ละบุคคล ในขณะที่ทำงานไปนั้นก็จะมีการถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือการบอกสอนจากพระผู้ใหญ่ที่มีความรู้โดยตรงถึงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ถ่ายทอด และการลงมือทำ ทางอ้อมก็เป็นการศึกษาจากการสังเกต จดจำ และลองผิดลองถูกจนเกิดความชำนาญขึ้น ผู้ที่มีความสนใจก็จะสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำวิชาความรู้ต่างๆ เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป รวมถึงสามารถถ่ายทอดให้กับผู้ที่มีความสนใจได้

เมื่อรูปแบบการศึกษาพัฒนาเข้าสู่ระบบโรงเรียน ผู้เรียนเริ่มห่างจากวัด ศิษย์เริ่มห่างครู การถ่ายทอดความรู้ในแบบเก่าก็ลดน้อยลง เข้าสู่ระบบการเรียนรู้ที่เหมือนกับระบบอุตสาหกรรม ครูหนึ่งคนสอนนักเรียนหลายคน แตกต่างจากเมื่อก่อนที่พระหนึ่งรูปสอนลูกศิษย์ไม่กี่คน ทำให้ความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อศิษย์ และความลึกซึ้งเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจก็แตกต่างกัน การฝึกปฏิบัติในระบบโรงเรียนเป็นการฝึกในโรงฝึกงาน ส่วนการฝึกในรูปแบบเก่านั้นฝึกจากของจริง ถ้าทำไม่ดีก็ต้องให้ทำใหม่จนเข้าขั้น จนครูมีความพึงพอใจ แต่ระบบใหม่นั้นใช้การให้คะแนนตามผลงานที่ออกมา ผู้ที่ยังไม่มีความชำนาญดีพอก็จะได้รับคะแนนน้อย และไม่ได้รับโอกาสในการฝึกใหม่จนฝีมือได้ตามมาตรฐาน มีเรื่องของเวลาเป็นข้อจำกัด อีกทั้งระบบการศึกษาในแบบใหม่นั้นเน้นการศึกษาจากตำราที่มีต้นแบบมาจากส่วนกลาง ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคใดก็ได้เรียนเหมือนกัน ทำให้เอกลักษณ์ต่างๆ ของท้องถิ่นเริ่มเลือนหายไป ทั้งหมดเป็นผลมาจากระบบการศึกษาระบบใหม่ที่มองข้ามภูมิปัญญาของท้องถิ่น สถานศึกษาควรเน้นการเรียนการสอนที่คำนึงถึงรากเหง้าของท้องถิ่น หากผู้สอนไม่มีความรู้ความชำนาญก็ให้มาเรียนรู้จากผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น แล้วนำกลับไปสอนนักเรียนนักศึกษา หรือนำนักเรียนนักศึกษาเข้ามาศึกษาในท้องถิ่นหรือเรียนกับผู้ที่มีความรู้โดยตรงก็จะเกิดประโยชน์มาก

วัดฤทธิชัยในการก่อสร้างในสมัยก่อนนั้น ส่วนมากมักจะใช้วัดฤทธิชัยในท้องถิ่น แต่ก็มีบ้างที่ส่งวัดฤทธิชัยมาจากจังหวัดอื่น ท้องถิ่นอื่นๆ เช่น ไม้ อธิฐ กระจ่างหลังคา ฯลฯ ในกรณีที่เป็นวัดฤทธิชัยหาไม่ได้ในท้องถิ่น หรือวัสดุในท้องถิ่นมีคุณภาพไม่ดีพอ พระสงฆ์เล่าว่า ถ้าเป็นไม้ จะเป็นไม้มาจากทางภาคเหนือ ถ้าเป็นแผ่นอิฐและกระเบื้องเคลือบมุงหลังคาจะมาจากอยุธยา แต่ส่วนมากจะใช้วัดฤทธิชัยในท้องถิ่น พระสงฆ์ยังได้กล่าวถึงวัดฤทธิชัยชนิดหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา คือปูนขาวจากบ้านสิมม ที่นำมาผสมกับวัดฤทธิชัยอื่นๆ เพื่อใช้ในการก่อสร้าง ในการก่อสร้าง และซ่อมแซมอาคารต่างๆ ในสมัยก่อน

เมื่อเข้าไปศึกษาในแหล่งผลิตวัดฤทธิชัยดังกล่าวในหมู่บ้านสิมม ปรากฏว่าผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านผลิตขึ้นนั้นคือ ปูนแดง และปูนขมิ้น ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ แต่ปูนขาวที่พระสงฆ์ในสมัยก่อนนำไปใช้เป็นวัดฤทธิชัยในการก่อสร้างในอดีตนั้น เป็นผลผลิตในขั้นตอนหนึ่งที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ของการผลิตปูนแดง และปูนขมิ้นนั่นเอง

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันการผลิตปูนของชาวบ้านสิมมมีปริมาณลดลงมาก ทั้งในส่วนของจำนวนผู้ผลิตซึ่งเหลืออยู่เพียงไม่กี่ราย เนื่องจากปัจจุบันมีอาชีพต่างๆ ที่ทำรายได้ดีกว่าให้เลือกทำ และปริมาณการผลิตที่ลดลงเนื่องจากความต้องการของตลาดที่ลดลง และปริมาณวัดฤทธิชัยที่ใช้ในการผลิตหายากขึ้นทุกวัน เนื่องจากปัจจุบันอุตสาหกรรมบ้านจัดสรร และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์กำลังเติบโต ทำให้ที่ดินมีราคาแพง เจ้าของที่ดินจึงนำที่ดินไปพัฒนาในรูปแบบอื่นที่ทำกำไรได้ดีกว่าการขุดวัดฤทธิชัยในการผลิตปูนมาขาย ทำให้ปัจจุบันวัดฤทธิชัยที่นำมาผลิตปูนหายากขึ้น

ในส่วนของการถ่ายทอดภูมิปัญญาในการผลิตปูนของชาวบ้านสิมม นั้น เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาในแบบดั้งเดิม คือการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ชาวบ้านที่ยังผลิตปูนในปัจจุบันนั้น มีบรรพบุรุษที่ผลิตปูนมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายายกันทั้งสิ้น เกิดมาก็เห็นเตาเผาปูนแล้ว การเรียนรู้และถ่ายทอดก็เกิดจากการเรียนรู้จากการฝึกทำงานร่วมกับพ่อแม่มาตั้งแต่เยาว์วัย เห็นการผลิตในทุกขั้นตอนจนจดจำได้ ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตำราแต่อย่างใด

สำหรับความคิดเห็นในการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตปูนสู่คนรุ่นถัดไปนั้น ชาวบ้านผู้ผลิตปูนเองกล่าวว่า ไม่อยากให้ภูมิปัญญาที่มีมาแต่บรรพบุรุษสูญหายไป แต่เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งวัดฤทธิชัย ความต้องการของตลาด วิชาชีพที่มีให้เลือกหลากหลาย และที่สำคัญการผลิตปูนเป็นงานที่หนักนั้น อาจทำให้คนรุ่นหลังไม่สนใจที่จะสืบทอดการผลิตปูนต่อไป และการจะนำการผลิตปูนไปเขียนเป็นตำรา และเรียนแต่ในห้องเรียนอย่างเดียว ก็คงไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตปูนได้ดีเท่าการลงมาปฏิบัติงานจริง แม้ว่าที่ผ่านมามีนักเรียน นักศึกษาเข้ามาศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับการผลิตปูนไปแล้วเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังมองภาพไม่ออกว่าการสืบทอดภูมิปัญญาในส่วนนี้จะมีผลเป็นอย่างไร หากสถาบันการศึกษาจะเข้ามาศึกษาเพื่อเอาไปทำเป็นตำรา ก็ขอให้มีความจริงจัง และ

ทำให้ผู้เรียน โดยเฉพาะคนรุ่นต่อๆ ไปในท้องถิ่น เกิดความซาบซึ้งและหวงแหนภูมิปัญญาเหล่านี้ด้วยความจริงใจ

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความตั้งใจจริง เคารพภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในส่วนของเนื้อหาสาระและวิธีการถ่ายทอด รวมถึงจะต้องทำให้ภูมิปัญญาเหล่านั้นสะท้อนกลับสู่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากภูมิปัญญาของตนเอง

5.2.4 สภาพปัจจุบันของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน นครราชสีมา ในการจัดการศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

5.2.4.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ และองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์จากภายนอก

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม จากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องมีน้อยมาก แม้จะทราบว่าหน่วยงานใดมีหน้าที่อย่างไร แต่หน่วยงานต่างๆ เหล่านั้นไม่เคยมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน หรือผลงานของตนให้กับทางคณะสถาปัตยกรรม จึงไม่สามารถรู้เลยว่าหน่วยงานต่างๆ กำลังทำอะไรอยู่ มีความน่าสนใจเพียงใด และคณะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากน้อยเพียงไร

สำหรับองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ในจังหวัดนครราชสีมา นั้นมีน้อยมาก ส่วนมากจะเน้นในเรื่องของวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามาก่อน และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถพัฒนาองค์ความรู้ในด้านนี้ไว้มาก แตกต่างจากองค์ความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และถึงแม้หน่วยงานต่างๆ จะมีการวิจัยเอาไว้ แต่มักไม่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชน

5.2.4.2 บทบาทในการจัดการเรียนการสอนด้านการอนุรักษ์

ผู้บริหารของคณะสถาปัตยกรรม ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภายในคณะสถาปัตยกรรม ว่ามุ่งเน้นไปที่การตอบสนองความต้องการของสังคม โดยการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้นๆ การที่จะให้การจัดการศึกษาในคณะสถาปัตยกรรมมุ่งเน้นไปที่การอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมไม่สามารถทำได้ ตรงกับที่สังคมยังไม่มีความตื่นตัวในการอนุรักษ์มากพอ จนมีความต้องการสถาปนิกที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้เพิ่มขึ้น คณะสถาปัตยกรรมไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถแต่ไม่มีที่ให้ประกอบวิชาชีพได้ แต่หากวันใดที่สังคมให้การต้อนรับผู้ที่มีความรู้ในด้านนี้ คณะก็พร้อมที่จะจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านนี้

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันอาจารย์บางท่านได้สอดแทรกเนื้อหา และกิจกรรมการเรียน การสอนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมลงไปในบางรายวิชาเป็นการเพิ่มเติม โดย กล่าวหาวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตร และที่นักศึกษาได้เรียนยังไม่เพียงพอที่จะทำให้นักศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมได้ดีพอ

นอกจากนี้ยังมีอาจารย์บางท่านกล่าวว่า การที่จะจัดการเรียนการสอนด้านการ อนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมขึ้นเฉพาะสำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรมถือว่าสายเกินไป ควรมีการ ปลูกฝังและให้ความรู้ในด้านนี้ในระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีให้กับ เยาวชน ผู้ที่จะเติบโตขึ้นมาและประกอบวิชาชีพต่างๆ เพราะหากมีเพียงนักศึกษาที่จบจากคณะ สถาปัตยกรรมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม แต่ไปทำงาน ร่วมกับคนที่ประกอบวิชาชีพอื่นแต่ไม่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีในการอนุรักษ์ การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ก็คงยากที่จะประสบความสำเร็จ

5.2.4.3 บทบาทในการบริการวิชาการด้านการอนุรักษ์

บทบาทในการบริการวิชาการด้านการอนุรักษ์ เป็นอีกบทบาทที่สำคัญอีกอย่าง หนึ่งของสถาบันการศึกษา ที่ผ่านมาคณะเคยให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานอื่นๆ ผ่านการ เป็นที่ปรึกษาและกรรมการตรวจการจ้างในโครงการต่างๆ แต่สำหรับในส่วนของการอนุรักษ์งาน สถาปัตยกรรมนั้น อาจจะมีน้อย เนื่องจากองค์ความรู้ในด้านนี้ของคณะยังมีน้อย อีกทั้งขาด การร้องขอจากหน่วยงานต่างๆ หรือภาคประชาชน สิ่งที่จะต้องดำเนินการสำหรับคณะ สถาปัตยกรรมในการให้บริการทางวิชาการในด้านนี้คือ การให้ความรู้กับหน่วยงานต่างๆ และ ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

5.2.4.4 บทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการอนุรักษ์

การพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม ในคณะ สถาปัตยกรรมนั้น มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น แต่ก็มิอยู่ในวงจำกัดเฉพาะอาจารย์ ที่มีความสนใจในด้านนี้ และงานวิจัยในด้านนี้ไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุม เนื่องจากจังหวัด นครราชสีมาไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไว้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง อีกทั้งไม่มี ผู้ที่ทำงานวิจัยทางด้านนี้ไว้ให้ได้ต่อยอด การทำวิจัยจึงต้องเหมือนกับเริ่มต้นใหม่ อีกทั้งการทำ วิจัยในด้านนี้ไม่ส่งผลที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมในทันที ทำให้การได้รับทุนใน การวิจัยจากทางมหาวิทยาลัยเป็นไปได้ยาก อีกทั้งทุนในการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยยังมี จำนวนน้อย และเมื่อมีการทำวิจัยเสร็จผลงานก็กลับขึ้นสู่หิ้ง เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการ เผยแพร่ อีกทั้งปัญหาการขาดเอกภาพของอาจารย์ในคณะ ทำให้การพัฒนาองค์ความรู้และ งานวิจัยไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ

5.2.4.5 บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์

บทบาทการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์งาน สถาปัตยกรรมของคณะสถาปัตยกรรมนั้น เป็นไปตามความสนใจส่วนบุคคลของอาจารย์แต่ละ

ท่าน บางท่านได้เข้าร่วมกับกรมการสถาปนิกอีสาน ในการทำโครงการรวบรวมข้อมูลงานสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ และทำการเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชน และสร้างกระแสให้เกิดการอนุรักษ์ต่อไป แต่สำหรับการดำเนินงานอนุรักษ์ร่วมกับองค์กรต่างๆ เช่น สำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 11 นครราชสีมา และหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น นครราชสีมา ยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

5.2.4.6 บทบาทการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา

ปัจจุบันนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มีจำนวนลดน้อยลงจากเมื่อก่อนมาก ทำให้การทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาเกิดขึ้นได้ลำบาก อีกทั้งนักศึกษาต้องมีภาระในการศึกษาเล่าเรียนที่หนักหนา นักศึกษาจึงไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ นอกเสียจากกิจกรรมที่อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน เช่น การออกไปศึกษางานในสถานที่จริง เพื่อมาทำหุ่นจำลอง เพื่อทำแบบก่อสร้าง และศึกษารูปแบบงานสถาปัตยกรรม แต่กิจกรรมนอกหลักสูตรของนักศึกษานั้นมีน้อยมาก

5.2.5 ความคิดเห็นจากภายในคณะสถาปัตยกรรมที่มีต่อการจัดการศึกษา และการมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

5.2.5.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

มีความหวังของอาจารย์บางส่วนที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม ซึ่งคณะสถาปัตยกรรมเองก็มีความพร้อมในด้านของบุคลากร โดยอนาคตอาจจะมีการเปิดเป็นสาขาใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง หรือเพิ่มเติมรายวิชาต่างๆ เข้าไปในหลักสูตร ซึ่งการจะเกิดขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ และความต้องการของสังคม

5.2.5.2 ด้านการมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์

คณะสถาปัตยกรรมควรจะมีบทบาทในการเข้าไปอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมในท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคณะสถาปัตยกรรมมีศักยภาพในการดำเนินงานด้านนี้ แต่เป็นเพียงในระดับของการให้การสนับสนุนมากกว่าที่จะเป็นผู้นำในการทำงาน หากเป็นการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นภายนอกในการอนุรักษ์ เนื่องจากคณะสถาปัตยกรรมไม่มีหน้าที่ในการดำเนินงานในส่วนนี้โดยตรง แต่สำหรับอาคารภายในมหาวิทยาลัย คณะสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานร่วมกับคณะอื่นได้ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์

5.2.6 บทสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาจากสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ นั้นมีนโยบายการทำงานในเชิงรับ เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม นั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของงบประมาณ และบุคลากรที่ขาดแคลน รวมไปถึงการขาดการประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ

สำหรับข้อเสนอแนะในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมนั้น สามารถสรุปได้ว่าควรมีการให้ความรู้ทั้งกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งปลูกฝังประชาชนในสังคมทุกระดับชั้นให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ควรดำเนินงานไปตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ และควรมีการจัดตั้งเครือข่ายการอนุรักษ์ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์รวมการประสานงานจากหน่วยงาน องค์กรต่างๆ

ส่วนข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาแก่คณะสถาปัตยกรรมจากองค์กรที่เกี่ยวข้องนั้น ได้เสนอว่า คณะสถาปัตยกรรมควรจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม ให้แก่นักศึกษาอย่างพอเพียงต่อภาระที่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมเป็นอย่างดี รวมถึงการให้ความรู้แก่หน่วยงานและภาคประชาชน ควรทำการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา และถ่ายทอดกลับสู่คนในท้องถิ่นต่อไป รวมถึงควรมีบทบาทในฐานะผู้ประสานงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นอีกด้วย

ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ควรมีการดำเนินการอย่างยิ่ง เพราะเยาวชนหรือคนในท้องถิ่นควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรากเหง้าของตนเอง การศึกษาวิจัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น จะทำให้สิ่งที่มีคุณค่าแต่ใกล้จะเลือนหายไป ได้กลับมาปรากฏคุณค่าอีกครั้ง ซึ่งการศึกษาวิจัยควรดำเนินการด้วยความจริงใจ และมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสานภูมิปัญญาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

สภาพปัจจุบันของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการจัดการศึกษาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม นั้น ในส่วนของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ ยังมีน้อยมาก เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คณะไม่ได้มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ สำหรับบทบาทในการจัดการเรียนการสอนด้านการอนุรักษ์ในคณะนั้น ยังมีน้อย เนื่องจากคณะมีนโยบายในการผลิตบัณฑิตที่มุ่งเน้นให้มีความรู้ในการประกอบวิชาชีพสถาปนิกในรูปแบบสากล การจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์จึงมีความสำคัญน้อยกว่า

บทบาทในการบริการวิชาการด้านการอนุรักษ์ของคณะสถาปัตยกรรมยังมีน้อยเช่นกัน เนื่องจากขาดการร้องขอจากหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ (เป็นนโยบายในเชิงรับของคณะ)

บทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการอนุรักษ์ของคณะสถาปัตยกรรม ยังอยู่ในวงจำกัดของอาจารย์ที่มีความสนใจในด้านนี้เท่านั้น แต่ก็มีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาองค์ความรู้ในส่วนนี้มากขึ้น และบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์นั้นยังมีน้อยสืบเนื่องมาจากการขาดข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ และการขาดการประสานงานกันที่ดี และสุดท้ายบทบาทการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา มีลดน้อยลง เนื่องจากจำนวนของนักศึกษาที่ลดลง ตรงข้ามกับภาระหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้นักศึกษาทำกิจกรรมนอกหลักสูตรลดน้อยลง

ในส่วนของคุณคิดเห็นจากภายในคณะสถาปัตยกรรมที่มีต่อการจัดการศึกษา และการมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมนั้น มีความคาดหวังว่าจะมีการให้ความสำคัญของการอนุรักษ์มากขึ้นในส่วนของการจัดการศึกษา และอนาคตคณะสถาปัตยกรรมควรมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์มากขึ้นตามศักยภาพของตน

ผลการศึกษาดังกล่าวจะเป็นข้อมูลในการนำไปวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาในส่วนอื่นๆ เพื่อนำไปเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทด้านการจัดการศึกษาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา ต่อไป

5.3 ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม

การศึกษาจากแบบสอบถามเป็นวิธีการศึกษาเพื่อหาระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมในจังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา การศึกษาจากแบบสอบถามผู้ศึกษาได้ดำเนินการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ระบุตัวแปรที่ต้องการศึกษา ตั้งสมมติฐานการศึกษา กำหนดประชากรและตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่าง จัดทำแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลในภาคสนาม เพื่อนำมาสรุปและทดสอบประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การศึกษา

การเก็บข้อมูลภาคสนามได้ดำเนินการในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาใกล้ปิดเรียนภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้เป็น 2 ส่วน คือ การสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา และการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 การสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา

ประชากรในการศึกษาจากแบบสอบถามคือ นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา จำนวน 273 คน โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการเลือกตัวอย่างสุ่มอย่างง่ายแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากประชากรเพื่อเลือกตัวอย่างจำนวน 75 ราย ผลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในภาคสนามจากนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา จำนวน 75 ราย สามารถนำมาสรุปรายละเอียดในแต่ละประเด็นด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะของข้อมูลได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปข้อมูลเชิงพรรณนาจากการศึกษาจากแบบสอบถาม

ประเด็นที่ศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
1. ข้อมูลส่วนบุคคล			
1.1 เพศ	75 ราย		
1.1 เพศชาย	49	65.30	-
1.2 เพศหญิง	26	34.70	-
1.2 อายุเฉลี่ย (ปี)	75 ราย	-	23.33
1.3 ภูมิสำเนาและที่อยู่อาศัย			
1.3.1 ภูมิสำเนา (ตามทะเบียนบ้าน)	75 ราย		
1.3.1.1 ในเขตจังหวัดนครราชสีมา	30	40.00	-
1.3.1.2 นอกเขตจังหวัดนครราชสีมา	45	60.00	-
1.3.2 ประเภทที่อยู่อาศัย	75 ราย		
1.3.2.1 ที่อยู่อาศัยของครอบครัว	18	24.00	-
1.3.2.2 ที่อยู่อาศัยของญาติ/คนรู้จัก	6	8.00	-
1.3.2.3 หอพัก/ห้องเช่า/บ้านเช่า	51	68.00	-
1.3.2.3 อื่นๆ	0	0.00	-
1.4 อาชีพหลักของผู้ปกครองนักศึกษา	75 ราย		
1.4.1 รับราชการ/วิสาหกิจ	27	36.00	-
1.4.2 พนักงานบริษัทเอกชน	0	0.00	-
1.4.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	13	17.33	-
1.4.4 รับจ้างทั่วไป	9	12.0	-
1.4.5 เกษตรกรรม/กสิกรรม	24	32.00	-
1.4.6 อาชีพอิสระ	1	1.33	-
1.4.7 เกษียณอายุ	0	0.0	-
1.4.8 อื่นๆ	1	1.33	-
2. ข้อมูลทางการศึกษา			
2.1. ประเภทของสถานศึกษาที่จบก่อนสมัครเข้าเรียน	75 ราย		
8.2 โรงเรียนสายสามัญ	21	28.00	-
8.3 โรงเรียนสายอาชีวศึกษา	53	70.70	-
8.4 การศึกษานอกโรงเรียน	0	0.00	-
8.5 อื่นๆ	1	1.30	-
2.2 ระดับการศึกษาในปัจจุบัน และปีที่เริ่มเข้าศึกษา			
2.2.1 ระดับการศึกษาในปัจจุบัน	75 ราย		
2.2.1.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (หลักสูตร 2 ปี)	16	21.30	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
1) ชั้นปีที่ 1	7	9.30	-
2) ชั้นปีที่ 2	9	12.00	-
2.2.1.2 ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	18	24.00	-
1) ชั้นปีที่ 3	8	10.70	-
2) ชั้นปีที่ 4	10	13.30	-
2.2.1.3 ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	21	28.00	-
1) ชั้นปีที่ 3	7	9.30	-
2) ชั้นปีที่ 4	6	8.00	-
3) ชั้นปีที่ 5	8	10.70	-
2.3.1.4 ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	20	26.70	-
1) ชั้นปีที่ 1	5	6.70	-
2) ชั้นปีที่ 2	5	6.70	-
3) ชั้นปีที่ 3	5	6.70	-
4) ชั้นปีที่ 4	5	6.70	-
2.2.2 ปีที่เริ่มเข้าศึกษา	75		
2.2.2.1 ก่อนปี 2545	3	4.00	-
2.2.2.2 2545	6	8.00	-
2.2.2.3 2546	6	8.00	-
2.2.2.4 2547	17	22.70	-
2.2.2.5 2548	23	30.70	-
2.2.2.6 พ.ศ.2549	20	26.70	-
2.3 สาขาวิชาที่ศึกษาในปัจจุบัน	75 ราย		
2.3.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	41	54.70	-
2.3.2 สาขาวิชาการจัดการผังเมือง	18	24.00	-
2.3.3 สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	16	21.30	-
2.4 การศึกษาวิชาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
2.4.1 ไม่เคย	22	29.30	-
2.4.2 เคย	53	70.70	-
2.5 การอบรม / สัมมนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
2.5.1 ไม่เคย	67	89.30	-
2.5.2 เคย	8	10.70	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2.6 การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
2.6.1 ไม่เคย	69	92.00	-
2.6.2 เคย	6	8.00	-
2.7 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม			
2.7.1 สื่อโทรทัศน์	75 ราย		
2.7.1.1 ไม่เคย	13	17.30	-
2.7.1.2 เคย	62	82.70	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	26	41.90	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	36	58.10	-
2.7.2 สื่อวิทยุ	75 ราย		
2.7.2.1 ไม่เคย	38	50.70	-
2.7.2.2 เคย	37	49.30	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	24	64.90	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	13	35.10	-
2.7.3 สื่ออินเทอร์เน็ต	75 ราย		
2.7.3.1 ไม่เคย	27	36.00	-
2.7.3.2 เคย	48	64.00	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	16	33.30	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	32	66.70	-
2.7.4 สื่อสิ่งพิมพ์	75 ราย		
2.7.4.1 ไม่เคย	20	26.70	-
2.7.4.2 เคย	55	73.30	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	21	38.20	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	34	61.80	-
2.7.5 การสนทนาพูดคุย	75 ราย		
2.7.5.1 ไม่เคย	26	34.70	-
2.7.5.2 เคย	49	65.30	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	19	38.80	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	30	61.20	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2.7.6 สื่ออื่นๆ	4 ราย		
2.7.6.1 ไม่เคย	71	94.70	-
2.7.6.2 เคย	4	5.30	-
- น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	1	25.00	-
- มากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน	3	75.00	-
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
คะแนนรวม 15 ข้อ (อยู่ระหว่าง 0 - 15 คะแนน)		-	10.30
			(ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.22)
4. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
คะแนนรวม 6 ข้อ (อยู่ระหว่าง 0 - 6 คะแนน)		-	4.05
			(ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.19)
5. ทักษะเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
คะแนนรวม 10 ข้อ (อยู่ระหว่าง 10 - 50 คะแนน)		-	34.98
			(ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.60)
6. ทักษะเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	75 ราย		
คะแนนรวม 6 ข้อ (อยู่ระหว่าง 6 - 30 คะแนน)		-	21.80
			(ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.40)

5.3.1.1 สรุปข้อมูลส่วนบุคคล

จากการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจากนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา จำนวน 75 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 65.30) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 34.67) มีอายุโดยเฉลี่ย 23.33 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านอยู่นอกเขตจังหวัดนครราชสีมา และมาศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ซึ่งที่อยู่อาศัยระหว่าง

ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 68 เป็นที่อยู่อาศัยประเภทหอพัก ห้องเช่าหรือบ้านเช่า และพักอาศัยอยู่กับครอบครัวรองลงมา (ร้อยละ 24) โดยอาชีพหลักของผู้ปกครองนักศึกษาที่รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมากที่สุด (ร้อยละ 36) รองลงมาคือทำเกษตรกรรมและกสิกรรม (ร้อยละ 32) ค่าขายรับจ้างทั่วไป อาชีพอิสระ และอื่นๆ ตามลำดับ

ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมาว่ามีสัดส่วนของนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิงประมาณหนึ่งเท่า และเป็นนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดเป็นหลัก มีการโยกย้ายเข้ามาเรียนและอยู่อาศัยโดยการเช่าหอพักหรือห้องเช่าอยู่ในบริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และ เกษตรกรรมในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

5.3.1.2 สรุปข้อมูลทางการศึกษา

นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมาส่วนมากจบมาจากโรงเรียนสายอาชีพศึกษา ร้อยละ 70.7 รองลงมาคือ โรงเรียนสายสามัญ ร้อยละ 28 และอื่นๆ เช่น จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ อีก ร้อยละ 1.30

การแบ่งชั้นภูมิเพื่อสู่มั่วอย่างนักศึกษาจากประชากร ทำให้ได้สัดส่วนของนักศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม ร้อยละ 54.70 สาขาวิชาการจัดการผังเมือง ร้อยละ 24 และสาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม ร้อยละ 21.30 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี โดยมีกลุ่มของผู้ที่เข้าเรียนในปี 2548 มากที่สุดคือร้อยละ 30.70

นักศึกษาถึงร้อยละ 70.70 เคยเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แต่ไม่เคยเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมมากถึงร้อยละ 89.30 และส่วนใหญ่ร้อยละ 92 ก็ไม่เคยทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และเมื่อสอบถามถึงการรับรู้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม กลับพบว่านักศึกษามีการรับรู้ข้อมูลด้านนี้ค่อนข้างมาก โดยสื่อที่ได้รับรู้มากที่สุดคือ สื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 82.70) รองลงมาคือ การได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร/หนังสือวิชาการ ได้จากสื่ออินเทอร์เน็ต ได้รับจากการสนทนาพูดคุย ได้รับจากสื่อวิทยุ และได้รับจากสื่ออื่นๆ ตามลำดับ ในการรับรู้เหล่านี้ส่วนใหญ่มีความถี่ของการรับรู้โดยเฉลี่ยมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ยกเว้นสื่อทางวิทยุที่มีการรับรู้น้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นส่วนมาก แต่การรับรู้ผ่านสื่ออื่นๆ เช่น สื่ออื่นๆ เช่น การไปทัศนศึกษา มีค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 5.33)

ข้อมูลทางการศึกษาที่ได้รับแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ว่าจำนวนนักศึกษาในแต่ละ

หลักสูตรมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันในแต่ละสาขาวิชา และส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับการอบรมหรือสัมมนาด้านการอนุรักษ์ รวมทั้งมีการทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ค่อนข้างน้อย แม้ส่วนใหญ่จะเคยผ่านการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

5.3.1.3 สรุปความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษา

จากเกณฑ์ที่กำหนดในการศึกษา (รายละเอียดในบทที่ 3) พบว่าในภาพรวม นักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.30 คะแนน) มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 คะแนน) มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.66) และมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.2 คะแนน)

นั่นคือส่วนใหญ่ นักศึกษา คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางก่อนไปทางดี

5.3.2 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานในการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบถึงคุณลักษณะเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ ระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม ใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) ส่วนการทดสอบเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษา ที่ส่งผลถึงความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม ใช้การทดสอบแบบเอฟ (F-Test) และการทดสอบแบบที (T-Test) ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

5.3.2.1 สมมุติฐานข้อที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล

ในทดสอบสมมุติฐานข้อนี้ใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สามารถแสดงข้อมูลจำนวนนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับไม่ดีถึงปานกลางและระดับดี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน เพศ ภูมิภาค ประเภที่อยู่อาศัยขณะศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง รวมถึงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านนั้นๆ กับระดับความรู้ความเข้าใจ ดังแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนนักศึกษาตามระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ราย)			χ^2	นัยสำคัญ
	ระดับไม่ดี -ปานกลาง	ระดับดี	รวม		
เพศ				0.324	0.569
ชาย	23	26	49		
หญิง	14	12	26		
ภูมิภาค				0.009	0.925
ในจังหวัดนครราชสีมา	15	15	30		
นอกจังหวัดนครราชสีมา	22	23	45		
ประเภที่อยู่อาศัย				6.700	0.035 *
ที่อยู่ของครอบครัว	13	5	18		
ที่อยู่ของญาติ/คนรู้จัก	1	5	6		
หอพัก/บ้านเช่า/อื่นๆ	23	28	51		
อาชีพของผู้ปกครอง				2.879	0.719
รับราชการ/วิสาหกิจ/ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	14	13	27		
รับจ้างทั่วไป	7	6	13		
รับจ้างทั่วไป	4	5	9		
เกษตรกรรม/กสิกรรม	10	14	24		
อาชีพอิสระ	1	0	1		
อื่นๆ	1	0	1		
รวม	37	38	75		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.2 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ภูมิสำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = .05$) แต่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประเภทที่อยู่อาศัยขณะศึกษา มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับระดับความรู้ความเข้าใจในด้านดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$)

5.3.2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ใช้การทดสอบไคสแควร์ ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนนักศึกษาตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทของคณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ราย)			χ^2	นัยสำคัญ
	ระดับไม่ดี - ปานกลาง		รวม		
	ระดับไม่ดี	ระดับดี			
เพศ				0.135	0.713
ชาย	28	21	49		
หญิง	16	10	26		
ภูมิสำเนา				0.037	0.848
ในจังหวัดนครราชสีมา	18	12	30		
นอกจังหวัดนครราชสีมา	26	19	45		
ประเภทที่อยู่อาศัย				2.670	0.263
ที่อยู่ของครอบครัว	12	6	18		
ที่อยู่ของญาติ/คนรู้จัก	5	1	6		
หอพัก/บ้านเช่า/อื่นๆ	27	24	51		
อาชีพของผู้ปกครอง				9.441	0.093
รับราชการ/วิสาหกิจ	21	6	27		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	7	13		
รับจ้างทั่วไป	3	6	9		
เกษตรกรกรรม/กสิกรรม	12	12	24		
อาชีพอิสระ	1	0	1		
อื่นๆ	1	0	1		
รวม	44	31	75		

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.3 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง และประเภทที่อยู่อาศัยขณะศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$)

5.3.2.3 สมมติฐานข้อที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ใช้การทดสอบไคสแควร์ ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับ ทศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนนักศึกษาตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล (ราย)			χ^2	นัยสำคัญ
	ระดับไม่ตี - ปานกลาง	ระดับตี	รวม		
	เพศ				
ชาย	31	18	49		
หญิง	16	10	26		
ภูมิลำเนา				0.152	0.697
ในจังหวัดนครราชสีมา	18	12	30		
นอกจังหวัดนครราชสีมา	29	16	45		
ประเภทที่อยู่อาศัย				2.532	0.282
ที่อยู่ของครอบครัว	13	5	18		
ที่อยู่ของญาติ/คนรู้จัก	5	1	6		
หอพัก/บ้านเช่า/อื่นๆ	29	22	51		
อาชีพของผู้ปกครอง				8.993	0.109
รับราชการ/วิสาหกิจ/ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	20	7	27		
รับจ้างทั่วไป	5	8	13		
เกษียณ/ว่าง	4	5	9		
เกษตรกร/กรรมกร/กิจการ	17	7	24		
อาชีพอิสระ	0	1	1		
อื่นๆ	1	0	1		
รวม	47	28	75		

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.4 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ภูมิภาคที่อยู่อาศัยขณะศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับ ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$)

5.3.2.4 สมมติฐานข้อที่ 4 ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ใช้การทดสอบไคสแควร์ ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนนักศึกษาตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะ สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภท สถาปัตยกรรมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล (ราย)			χ^2	นัยสำคัญ
	ระดับไม่ดี - ปานกลาง	ระดับดี	รวม		
	เพศ				
ชาย	31	18	49		
หญิง	13	13	26		
ภูมิภาคที่อยู่อาศัย				0.449	0.503
ในจังหวัดนครราชสีมา	19	11	30		
นอกจังหวัดนครราชสีมา	25	20	45		
ที่อยู่ของครอบครัว				0.729	0.694
ที่อยู่ของญาติ/คนรู้จัก	12	6	18		
หอพัก/บ้านเช่า/อื่นๆ	3	3	6		
อาชีพของผู้ปกครอง	29	22	51	2.610	0.760
รับราชการ/วิสาหกิจ/ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	10	27		
รับจ้างทั่วไป	8	5	13		
เกษียณ/ว่าง	4	5	9		
เกษตรกรรม/กิจการ	13	11	24		
อาชีพอิสระ	1	0	1		
อื่นๆ	1	0	1		
รวม	44	31	75		

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.5 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ภูมิภาคที่อยู่อาศัยขณะศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับ ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$)

5.3.2.5 สมมติฐานข้อที่ 5 ปัจจัยทางการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ใช้การทดสอบแบบเอฟ (F-Test) ใช้ในการทดสอบ ปัจจัยทางการศึกษาในด้านประเภทสถานศึกษาที่จบ ระดับการศึกษา ปีที่เริ่มเข้าศึกษา สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) และการทดสอบแบบที (T-Test) ใช้ในการทดสอบปัจจัย ทางการศึกษาในด้านศึกษาวิชาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์ การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก สื่อต่างๆ อินเทอร์เน็ต สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อการสนทนา และสื่ออื่นๆ ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม แยกตามปัจจัยทางการ ศึกษาในด้านต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น รวมถึงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทาง การศึกษาด้านนั้นๆ กับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม ได้ดังตารางที่ 5.6 (แบบเอฟ) และตารางที่ 5.7 (แบบที)

ตารางที่ 5.6 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ภูมิภาคสถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ประเภทสถานศึกษาที่จบ			1.216	0.302
โรงเรียนสายสามัญ	10.666	2.033		
โรงเรียนสายอาชีวศึกษา	10.113	2.284		
อื่นๆ	13.000	0		
ระดับการศึกษา			1.380	0.256
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10.500	2.633		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	9.389	1.975		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	10.619	2.156		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	10.650	2.084		

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ปีที่เริ่มเข้าศึกษา			1.361	0.250
ก่อนปี 2545	8.667	2.887		
ปี 2545	12.000	1.549		
ปี 2546	9.500	2.429		
ปี 2547	10.471	2.267		
ปี 2548	10.478	1.928		
ปี 2549	9.950	2.417		
สาขาวิชา			2.099	0.130
ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	10.500	2.633		
เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	10.634	2.095		
การจัดการผังเมือง	9.389	1.975		
ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)			2.804	0.006 **
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	9.714	3.498		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	11.111	1.691		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	9.250	1.669		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	9.500	2.273		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	9.571	1.398		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	12.333	1.751		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	10.250	2.375		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	11.400	0.894		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	9.600	1.342		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	13.000	1.581		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	8.600	1.140		
รวม	10.307	2.224		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

ตารางที่ 5.7 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบที)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		T	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
การศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการอนุรักษ์ฯ			-1.602	0.113
ไม่เคยเรียน	1.364	0.492		
เคยเรียน	1.566	0.500		
การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์ฯ			0.781	0.437
ไม่เคยอบรม/สัมมนา	1.522	0.503		
เคยอบรม/สัมมนา	1.375	0.518		
การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ฯ			0.034	0.973
ไม่เคยทำกิจกรรม	1.507	0.504		
เคยทำกิจกรรม	1.500	0.548		
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ				
สื่อโทรทัศน์			-0.961	0.340
ไม่เคย	1.385	0.508		
เคย	1.532	0.503		
สื่อวิทยุ			-0.115	0.908
ไม่เคย	1.500	0.508		
เคย	1.514	0.507		
สื่ออินเทอร์เน็ต			-1.287	0.202
ไม่เคย	1.407	0.501		
เคย	1.563	0.501		
สื่อสิ่งพิมพ์			-1.644	0.104
ไม่เคย	1.350	0.489		
เคย	1.564	0.501		
สื่อการสนทนา			-0.083	0.934
ไม่เคย	1.500	0.509		
เคย	1.510	0.505		
สื่ออื่นๆ			-1.000	0.384
ไม่เคย	1.493	0.504		
เคย	1.750	0.500		

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.6 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านประเภทสถานศึกษาที่จบ ระดับการศึกษา ปีที่เริ่มเข้าศึกษา และสาขาวิชา ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$)

ผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.7 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาในด้านการศึกษาวិชาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม การอบรม/สัมมนา ด้านการอนุรักษ์ การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อันได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อการสนทนา และสื่ออื่นๆ ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$)

เมื่อทราบว่ามีปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง จึงได้ทำการทดสอบต่อไปอีกว่าปีที่เริ่มเข้าศึกษาปีใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเมื่อใช้วิธี Duncan's Multiple Range Test ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย			
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	5	8.600			
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	8	9.250	9.250		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	10	9.500	9.500		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	7	9.571	9.571		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	5	9.714	9.714		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	7	9.600	9.600		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	8	10.250	10.250	10.250	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	9	11.111	11.111	11.111	11.111
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	5		11.400	11.400	11.400
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	6			12.333	12.333
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	5				13.000
นัยสำคัญ		0.056	0.104	0.092	0.127

ข้อมูลในตารางที่ 5.8 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมออกเป็น 4 กลุ่ม นักศึกษาที่ชั้นปีที่ศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) ซึ่งพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดและมีความแตกต่างจากนักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนนักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมน้อยที่สุดแต่ไม่แตกต่างจากนักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2 นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3.2.6 สมมติฐานข้อที่ 6 ปัจจัยทางการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ใช้การทดสอบแบบเอฟ และการทดสอบแบบที ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.9 (แบบเอฟ) และตารางที่ 5.10 (แบบที)

ตารางที่ 5.9 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม ฯ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ประเภทสถานศึกษาที่จบ			1.425	0.247
โรงเรียนสายสามัญ	3.714	1.309		
โรงเรียนสายอาชีวศึกษา	4.170	1.139		
อื่นๆ	5.000	0.000		

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท ของคณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภท		F	นัยสำคัญ
	สถาปัตยกรรม			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ระดับการศึกษา			5.302	0.002 **
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4.063	0.998		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	3.500	0.924		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	4.810	1.078		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	3.750	1.333		
ปีที่เริ่มเข้าศึกษา			5.631	0.000 **
ก่อนปี 2545	4.000	1.000		
ปี 2545	5.333	0.817		
ปี 2546	3.167	0.753		
ปี 2547	4.765	1.147		
ปี 2548	3.957	1.147		
ปี 2549	3.450	0.945		
สาขาวิชา			2.890	0.062
ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	4.063	0.998		
เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	4.293	1.309		
การจัดการผังเมือง	3.500	0.924		
ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)			5.017	0.000 **
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	3.571	0.976		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	4.444	0.882		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	3.500	0.926		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	3.500	0.972		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	5.143	0.378		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	4.667	1.751		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	4.625	0.916		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	3.200	1.096		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	3.000	0.707		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	5.600	0.518		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	3.200	0.837		
รวม	4.053	1.196		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

ตารางที่ 5.10 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบที)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		T	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย			
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
การศึกษาริชาด้านการอนุรักษ์ฯ			-1.668	0.103
ไม่เคยเรียน	1.273	0.456		
เคยเรียน	1.472	0.504		
การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์ฯ			-1.283	0.203
ไม่เคยอบรม/สัมมนา	1.388	0.491		
เคยอบรม/สัมมนา	1.625	0.518		
การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ฯ			-1.311	0.194
ไม่เคยทำกิจกรรม	1.391	0.492		
เคยทำกิจกรรม	1.667	0.516		
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ				
สื่อโทรทัศน์			-4.067	0.000 **
ไม่เคย	1.077	0.277		
เคย	1.484	0.504		
สื่อวิทยุ			-1.266	0.209
ไม่เคย	1.342	0.481		
เคย	1.487	0.507		
สื่ออินเทอร์เน็ต			-3.386	0.001 **
ไม่เคย	1.185	0.396		
เคย	1.542	0.504		
สื่อสิ่งพิมพ์			-1.851	0.072
ไม่เคย	1.250	0.444		
เคย	1.473	0.504		
สื่อการสนทนา			-0.853	0.396
ไม่เคย	1.346	0.485		
เคย	1.449	0.503		
สื่ออื่น ๆ			-0.357	0.722
ไม่เคย	1.409	0.495		
เคย	1.500	0.577		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.9 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านประเภทสถานศึกษาที่จบ และสาขาวิชา ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษา ปีที่เริ่มเข้าศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านดังกล่าว แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$)

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.10 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านการศึกษาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม การอบรม/สัมมนา ด้านการอนุรักษ์ การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อันได้แก่ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อการสนทนา และสื่ออื่นๆ ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อันได้แก่ สื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านดังกล่าวแตกต่างกันทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$) โดยที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์จากสื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยรับข้อมูลจากสื่อดังกล่าว

เมื่อทราบว่ามีปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง จึงได้ทำการทดสอบต่อไปอีกว่าระดับการศึกษาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวนข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	18	3.500	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	20	3.750	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	16	4.063	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	21		4.810
นัยสำคัญ		0.147	1.000

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.11 พบว่าเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี นักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านปีที่เริ่มเข้าศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสูง เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกกว่าปีที่เริ่มเข้าศึกษาใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปีที่เริ่มเข้าศึกษา	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย		
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
2546	6	3.167		
2549	20	3.450		
2548	23	3.957	3.957	
ก่อนปี 2545	3	4.000	4.000	
2547	17		4.765	4.765
2545	6			5.333
นัยสำคัญ		0.169	0.167	0.301

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.12 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีต่างๆที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) จากข้อมูลพบว่านักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2545 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงที่สุด และมีความแตกต่างกับนักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2546 ปี 2549 ปี 2548 และก่อนปี 2545 อย่างมีนัยสำคัญ และนักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2546 มีค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านนี้น้อยที่สุด แต่ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2549 ปี 2548 และก่อนปี 245 อย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกว่าสาขาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย		
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	5	3.000		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	5	3.200		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	5	3.200		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	8	3.500	3.500	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	10	3.500	3.500	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	7	3.571	3.571	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	9		4.444	4.444
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	8		4.625	4.625
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	6		4.667	4.667
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	7			5.143
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	5			5.800
นัยสำคัญ		0.361	0.060	0.058

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.13 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีต่างๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) จากข้อมูลในตารางพบว่านักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงที่สุด แต่ไม่แตกต่างกับนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ แต่แตกต่างกับนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญ

5.3.2.7 สมมติฐานข้อที่ 7 ปัจจัยทางการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ใช้การทดสอบแบบเอฟ และการทดสอบแบบที ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.14 (แบบเอฟ) และตารางที่ 5.15 (แบบที)

ตารางที่ 5.14 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ประเภทสถานศึกษาที่จบ			1.823	0.169
โรงเรียนสายสามัญ	33.619	3.840		
โรงเรียนสายอาชีวศึกษา	35.660	6.076		
อื่นๆ	28.000	0.000		
ระดับการศึกษา			2.784	0.047 *
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	36.688	4.909		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	33.000	4.777		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	36.905	7.273		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	33.400	3.8005		
ปีที่เริ่มเข้าศึกษา			2.668	0.029 *
ก่อนปี 2545	28.667	1.528		
ปี 2545	38.333	5.465		
ปี 2546	39.333	10.633		
ปี 2547	35.706	3.236		
ปี 2548	34.870	5.216		
ปี 2549	33.150	4.945		
สาขาวิชา			1.942	0.151
ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	36.688	4.909		
เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	35.195	6.038		
การจัดการผังเมือง	33.000	4.777		

ตารางที่ 5.14 (ต่อ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภท สถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)			
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	35.143	4.947		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	37.889	4.807		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	32.375	6.093		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	33.500	3.689		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	35.571	2.879		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	43.333	9.180		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	33.250	5.600		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	31.600	1.817		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	30.600	1.140		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	35.400	5.177		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	36.000	3.162		
รวม	34.987	5.608		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

ตารางที่ 5.15 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบที)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ คณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		T	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย			
	ไม่เคย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
การศึกษาวិชาด้านการอนุรักษ์ฯ			-1.807	0.077
ไม่เคยเรียน	1.227	0.429		
เคยเรียน	1.434	0.500		
การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์ฯ			-0.010	0.992
ไม่เคยอบรม/สัมมนา	1.373	0.487		
เคยอบรม/สัมมนา	1.375	0.518		
การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ฯ			0.208	0.835
ไม่เคยทำกิจกรรม	1.377	0.488		
เคยทำกิจกรรม	1.333	0.516		
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ				
สื่อโทรทัศน์			-2.180	0.040*
ไม่เคย	1.154	0.376		
เคย	1.419	0.497		
สื่อวิทยุ			0.384	0.702
ไม่เคย	1.395	0.495		
เคย	1.351	0.484		
สื่ออินเทอร์เน็ต			-1.048	0.299
ไม่เคย	1.296	0.465		
เคย	1.417	0.498		
สื่อสิ่งพิมพ์			-1.403	0.159
ไม่เคย	1.250	0.444		
เคย	1.418	0.498		
สื่อการสนทนา			-4.097	0.000**
ไม่เคย	1.115	0.326		
เคย	1.510	0.505		
สื่ออื่น ๆ			-1.607	0.112
ไม่เคย	1.352	0.481		
เคย	1.750	0.500		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.14 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านประเภทสถานศึกษาที่จบ และสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ไม่ได้ทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษา ปีที่เริ่มเข้าศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) และปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$)

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.15 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาในด้านการศึกษาวិชาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์ฯ การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ฯ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อันได้แก่ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ คือ สื่อโทรทัศน์ ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) และปัจจัยทางการศึกษาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ คือ สื่อการสนทนา ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$) โดยที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์จากสื่อโทรทัศน์ และสื่อการสนทนา สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยรับข้อมูลจากสื่อดังกล่าว

เมื่อทราบว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทำการทดสอบต่อไปอีกว่าระดับการศึกษาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	18	33.000	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	20	33.400	33.400
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	16	36.688	36.688
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	21		36.905
นัยสำคัญ		0.053	0.066

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.16 พบว่าเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่แตกต่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านปีที่เริ่มเข้าศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกว่าปีที่เริ่มเข้าศึกษาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปีที่เริ่มเข้าศึกษา	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย		
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
ก่อนปี 2545	3	28.667		
2549	20	33.150	33.150	
2548	23		34.870	34.870
2547	17		35.706	35.706
2545	6		38.333	38.333
2546	6			39.333
นัยสำคัญ		0.111	0.092	0.148

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.17 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีต่างๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) ผลจากตารางพบว่านักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2546 มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงกว่านักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2549 และก่อนปี 2545 อย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกว่าสาขาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย		
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	5	30.600		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	5	31.600	31.600	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	8	32.375	32.375	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	8	33.250	33.250	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	10	33.500	33.500	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	7	35.143	35.143	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	5	35.400	35.400	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	7	35.571	35.571	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	5	36.000	36.000	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	9		37.889	37.889
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	6			43.333
นัยสำคัญ		0.103	0.057	0.053

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.18 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีต่างๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) จากข้อมูลในตารางพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงที่สุด และแตกต่าง

จากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 5 นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านดังกล่าวน้อยที่สุด

5.3.2.8 สมมติฐานข้อที่ 8 ปัจจัยทางการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 ใช้การทดสอบแบบเอฟ และการทดสอบแบบที ซึ่งผลจากการทดสอบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.19 (แบบเอฟ) และตารางที่ 5.20 (แบบที)

ตารางที่ 5.19 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ประเภทสถานศึกษาที่จบ			1.108	0.336
โรงเรียนสายสามัญ	21.333	4.799		
โรงเรียนสายอาชีวศึกษา	22.094	4.230		
อื่นๆ	16.000	0.000		
ระดับการศึกษา			2.812	0.045 *
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	22.313	3.928		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	19.778	3.422		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	23.619	4.421		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	21.300	4.921		
ปีที่เริ่มเข้าศึกษา			4.721	0.001 **
ก่อนปี 2545	17.667	0.577		
ปี 2545	26.333	3.327		
ปี 2546	21.500	3.209		
ปี 2547	24.353	4.690		
ปี 2548	20.826	3.962		
ปี 2549	20.100	3.726		

ตารางที่ 5.19 (ต่อ)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของ คณะสภาศึกษาฯ กับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภท สถาปัตยกรรม		F	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	สาขาวิชา			
ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	22.313	3.928		
เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	22.488	4.760		
การจัดการผังเมือง	19.778	3.422		
ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)			3.466	0.001 **
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	20.857	3.934		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	23.444	3.745		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	20.375	4.373		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	19.300	2.584		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	24.143	4.598		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	24.500	3.834		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	22.500	4.986		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	18.600	2.302		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	18.000	0.707		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	27.800	4.919		
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	20.800	3.033		
รวม	21.800	4.402		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

ตารางที่ 5.20 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบที)

ปัจจัยทางการศึกษา	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรมฯ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม		T	นัยสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
การศึกษาระดับปริญญาตรี			-2.144	0.026 *
ไม่เคยเรียน	1.227	0.429		
เคยเรียน	1.491	0.505		
การอบรม/สัมมนา			-1.283	0.203
ไม่เคยอบรม/สัมมนา	1.388	0.491		
เคยอบรม/สัมมนา	1.625	0.518		
การทำกิจกรรม			-0.444	0.658
ไม่เคยทำกิจกรรม	1.406	0.495		
เคยทำกิจกรรม	1.500	0.548		
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ				
สื่อโทรทัศน์			-4.067	0.000 **
ไม่เคย	1.077	0.277		
เคย	1.484	0.504		
สื่อวิทยุ			0.136	0.892
ไม่เคย	1.421	0.500		
เคย	1.405	0.498		
สื่ออินเทอร์เน็ต			-1.584	0.119
ไม่เคย	1.296	0.465		
เคย	1.479	0.505		
สื่อสิ่งพิมพ์			-4.418	0.000 **
ไม่เคย	1.100	0.308		
เคย	1.527	0.504		
สื่อการสนทนา			-1.381	0.173
ไม่เคย	1.308	0.471		
เคย	1.469	0.504		
สื่ออื่นๆ			-10.681	0.000 **
ไม่เคย	1.380	0.489		
เคย	2.000	0.000		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.19 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาด้านสถานศึกษาที่จบ และสาขาวิชา ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) ยกเว้นปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันแล้วทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) และปัจจัยทางการศึกษาด้านปีที่เริ่มเข้าศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าวแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$)

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.20 แสดงว่าปัจจัยทางการศึกษาในด้านการอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อันได้แก่ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อการสนทนา ที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ใช้ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$) แต่ปัจจัยทางการศึกษาในด้านการศึกษาวิชาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$) และปัจจัยทางการศึกษาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ คือ สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติในด้านดังกล่าว แตกต่างทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญสูง (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$) โดยที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่เคยได้รับการศึกษาวิชาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์จากสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยรับข้อมูลจากสื่อดังกล่าว

เมื่อทราบว่ามีปัจจัยทางการศึกษาด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม แตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทำการทดสอบต่อไปอีกว่าระดับการศึกษาใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.21

ตารางที่ 5.21 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี)	18	19.7778	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	20	21.3000	21.3000
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	16	22.3125	22.3125
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี)	21		23.6190
นัยสำคัญ		0.090	0.121

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.21 พบว่าเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม สูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านปีที่เริ่มเข้าศึกษาที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกว่าปีที่เริ่มเข้าศึกษาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปีที่เริ่มเข้าศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ปีที่เริ่มเข้าศึกษา	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย		
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
ก่อนปี 2545	3	17.6667		
2549	20	20.1000	20.1000	
2548	23	20.8261	20.8261	
2546	6	21.5000	21.5000	
2547	17		24.3529	24.3529
2545	6			26.3333
นัยสำคัญ		0.093	0.062	0.339

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.22 พบว่านักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2545 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม สูงกว่านักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2546 ปี 2548 ปี 248 ปี 2549 และก่อนปี 254 อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่นักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาก่อนปี 2545 มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด และมีความแตกต่างจากนักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในปี 2547 และปี 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการพิจารณาปัจจัยทางการศึกษาด้านชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) ที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญสูง เมื่อทำการทดสอบต่อไปอีกว่าสาขาใดที่แตกต่างกันบ้างอย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 5.23

ตารางที่ 5.23 การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม

ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)	จำนวน ข้อมูล	กลุ่มของค่าเฉลี่ย				
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 2	5	18.0000				
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 1	5	18.6000	18.6000			
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 4	10	19.3000	19.3000	19.3000		
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 3	8	20.3750	20.3750	20.3750	20.3750	
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 4	5	20.8000	20.8000	20.8000	20.8000	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1	7	20.8571	20.8571	20.8571	20.8571	
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 5	8	22.5000	22.5000	22.5000	22.5000	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	9		23.4444	23.4444	23.4444	23.4444
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 3	7			24.1429	24.1429	24.1429
ปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี) ชั้นปีที่ 4	6				24.5000	24.5000
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ชั้นปีที่ 3	5					27.8000
นัยสำคัญ		0.071	0.051	0.051	0.099	0.065

จากผลการทดสอบตามที่แสดงในตารางที่ 5.23 แสดงการจำแนกความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีต่างๆที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (มีนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$)

จากข้อมูลในตารางพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรมสูงสุด และแตกต่างจากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 3 ปี ชั้นปีที่ 5 และ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติด้านดังกล่าวน้อยที่สุด

5.3.2.9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 8 ข้อ สามารถสรุปผลการศึกษแยกตามประเด็นของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางการศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ได้ดังตารางที่ 5.24

จากตารางที่ 5.24 สามารถสรุปได้ว่าในประเด็นปัจจัยส่วนบุคคลมีเฉพาะประเภทของที่อยู่อาศัยเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

สำหรับประเด็นปัจจัยทางการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษา ปีที่เริ่มเข้าศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม และบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นปัจจัยประเภทของสถานศึกษาที่นักศึกษาจบมา กับสาขาที่ศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้นแล้วปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์จากสื่อโทรทัศน์ของนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกด้าน ยกเว้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม รวมไปถึงปัจจัยด้านการศึกษาวิชาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อการสนทนา และสื่ออื่นๆ ที่มีแตกต่างกันมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กระจายกันไปอย่างละด้าน ยกเว้นสื่อวิทยุที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษาเลย

ตารางที่ 5.24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยที่พิจารณา	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ		ทัศนคติเกี่ยวกับ	
	การอนุรักษ์	บทบาทของ	การอนุรักษ์	บทบาทของ
	สิ่งแวดล้อม	คณะ	สิ่งแวดล้อม	คณะ
	ศิลปกรรม ประเภท	สถาปัตยกรรม	ศิลปกรรม ประเภท	สถาปัตยกรรม
	สถาปัตยกรรม		สถาปัตยกรรม	
ปัจจัยส่วนบุคคล *				
เพศ	-	-	-	-
ภูมิลำเนา	-	-	-	-
ประเภทที่อยู่อาศัย	มีนัยสำคัญ	-	-	-
อาชีพของผู้ปกครอง	-	-	-	-
ปัจจัยทางการศึกษา **				
ประเภทสถานศึกษาที่จบ	-	-	-	-
ระดับการศึกษา	-	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญ	มีนัยสำคัญ
ปีที่เริ่มเข้าศึกษา	-	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญ	มีนัยสำคัญสูง
สาขาวิชา	-	-	-	-
ชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา)	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญสูง
การศึกษาวិชาด้านการอนุรักษ์	-	-	-	มีนัยสำคัญ
การอบรม/สัมมนาด้านการอนุรักษ์	-	-	-	-
การทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์	-	-	-	-
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	-	มีนัยสำคัญสูง	มีนัยสำคัญ	มีนัยสำคัญสูง
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ	-	-	-	-
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ต	-	มีนัยสำคัญสูง	-	-
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	-	-	-	มีนัยสำคัญสูง
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสนทนา	-	-	มีนัยสำคัญสูง	-
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่นๆ	-	-	-	มีนัยสำคัญสูง

หมายเหตุ: * ปัจจัยส่วนบุคคลใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

** ปัจจัยทางการศึกษาใช้การทดสอบแบบเอฟ (F-test) และแบบที (T-Test)

- ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มีนัยสำคัญ หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.05$

มีนัยสำคัญสูง หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $\alpha = 0.01$